

Gyermekvédelmi Központ és Általános Iskola
Komárom-Esztergom Vármegye

Csillagszóró Gyermekotthon Komárom
Komárom, Csillag Ltp.62/C.
SZAKMAI PROGRAMJA

2023.

TARTALOM

I. Gyermekotthon helyzete, a működés alapja	3. oldal
II. Az ellátotti célcsoport és az ellátott terület jellemzői.....	3. oldal
III. Szakmai strukturáltság	4. oldal
IV. Az utógondozás és az utógondozói ellátás.....	18. oldal
V. Jutalmazás, büntetés.....	23. oldal
VI. A gyermekvédelmi szakellátás igénybevételének módja.....	24. oldal
VII. gyermekotthon által biztosított ellátásokról szóló tájékoztatás helyi módja	24. oldal
VIII. A gyermekek és fiatal felnőttek, valamint a gondozást-nevelést végző személyek jogainak védelme	25. oldal
IX. Minősbiztosítás a gyermekotthonban	26. oldal
X. Dokumentáció.....	27. oldal
XI. A gyermekotthon működését meghatározó jogszabályok jegyzéke.....	28. oldal
• Záradék.....	30. oldal
Fenntartói Jóváhagyás.....	31. oldal

I. A gyermekotthon helyzete, a működés alapja

Az intézmény neve: Gyermekvédelmi Központ és Általános Iskola Komárom-Esztergom Vármegye

Székhelye: 2840 Oroszlány, Rákóczi Ferenc út 53.

Gyermekotthonunk a Gyermekvédelmi Központ és Általános Iskola Komárom-Esztergom Vármegye szervezeti egységeként a 2900 Komárom, Csillag ltp. 62/C. szám alatti telephelyen működik.

II. Az ellátott célcsoport és az ellátott terület jellemzői

A gyermekotthonban két lakócsoport működik, egymástól fizikailag elkülönülten. A földszinten elhelyezkedő 1. számú csoport 3-18 év közötti gyermekek ideiglenes befogadására kialakított egység, mely 10 fő teljes körű ellátását biztosítja. Ebben a lakócsoportban a szakellátásban ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve nevelésbe vett, de ideiglenes gondozási hely kijelölésével elhelyezett gyermekek számára, valamint a rendőrségi intézkedés által behozott, gondozási helyükről engedély nélkül távol tartózkodó gyermekkorúak részére biztosítunk teljes körű, otthont nyújtó ellátást.

Az emeleten elhelyezkedő, 2. számú csoport 10 fő fiatal felnőtt részére kialakított lakócsoport, ahol biztosítjuk növendékeink számára az utógondozói ellátást. Az egység kialakítása a fiatal felnőttek szükségleteihez, életritmusához igazodik. Célja, hogy az utógondozottakat felkészítse az önálló életre, kihangsúlyozva és megerősítve az öngondoskodást, valamint koordinálja az önállósodásra törekvés tevékenységeit (munka, tanulás, otthonteremtés).

Elhelyezkedése: Komárom 20.000 lélekszámú kisváros, határváros. Könnyen megközelíthető a megye minden részéből autóval és autóbusszal, illetve vonattal. A gyermekotthon a város egyik lakótelepén található. Barátságos zöldövezetben fekszik, az óvodák és az iskolák közelségük miatt hamar elérhetőek.

Tágabb környezetünk: Negyedórányi járásra található a gyámhivatal, a gyermekjóléti szolgálat, a posta, a mozi, a művelődési intézmények, valamint általános iskola és szakiskola, ahol a különleges és speciális szükségletű, enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók is tanulhatnak.

A csoportokat kb. 150-150 hasznos négyzetméteren alakítottuk ki, melyek a családi otthonhoz hasonlóan berendezettek, a gyermekek, fiatal felnőttek által is alakíthatók, otthonosak és biztonságosak. A 10-10 fő elhelyezésére a földszinten 3 szoba, az emeleten 5 szoba áll rendelkezésre. Mód és lehetőség van arra, hogy a családjukból kikerült gyermekek gyakorolhassák mindennapi természetes teendőiket, napi életgyakorlatukban a családias jelleg domináljon. A lakószobákat és az otthon egyéb

tereinek berendezéseit úgy alakítottuk ki, hogy azok a gondozott gyerekek és fiatal felnőttek életében elérhető körülményeihez képest ne keltsék az elérhetetlen luxus érzését.

A lakóépülethez nagy kert paddal, szabad füves tér, valamint gyümölcsfák tartoznak, ami lehetőséget ad pihenésre, szabadidős program eltöltésére, vagy akár feltöltődésre a friss levegőn.

Személyi feltételek:

- 1 fő gyermekotthon vezető
- 1/2 fő váltós nevelő/fejlesztő pedagógus
- 1/2 fő gyermekvédelmi ügyintéző
- 1/2 fő pszichológus

Csoporthoz rendelt szakellátók:

- 1 fő nevelő
- 1 fő gyermekvédelmi asszisztens
- 3 fő gyermekfelügyelő

III. Szakmai strukturáltság

1. Az ellátandó célcsoport jellemzői

- korhatár:
 - 1. számú csoport - 3–18 éves életkor
 - 2. számú csoport – 18 év felett
- a beutalások specifikus okai: bántalmazás, szülők életviteli zavara, családon belüli devianciák, betegség, szülő vagy szülők hiánya, elhanyagolás, iskolakerülés, stb.
- személyiségállapotokban rejlő különbségek szerint a szociális, mentális, értelmi, egészségi állapot tekintetében eltérő fejlettségi szinten lehetnek/vannak az egyes gyermekek, és ennek megfelelően az esetleges fejlődési zavarok is eltérőek, nagyon különbözőek lehetnek.
- környezetváltozások, amelyeket traumaként élt meg a beutalt gyermek: többszöri költözködés, iskolaváltások, családból való kikerülés,

A csoportokban nemek szerint külön-külön szobában kerülne elhelyezésre a gyermekek, fiatal felnőttek. Az utógondozottak elhelyezése 2 ágyas szobákban, míg a gyermekkorúaké 2-4 ágyas szobában történik. Az elhelyezés szempontja elsősorban az életkori hasonlóság, valamint a testvérkapcsolatok megléte.

A kisebb életkorú gyermekek megkülönböztetett figyelmet igényelnek, mert védelmező intézkedésekkel és tevékenységekkel minimalizálni szükséges

kiszolgáltatottságukat a magasabb életkorú, magatartásproblémás fiatalok negatív megnyilvánulásaival, esetleges zaklatásaival szemben.

A gyermekek a személyes, otthonról hozott tárgyaikat, tanszereiket, játékaikat maguknál tarthatják, azok meglétéről, megőrzéséről folytonos figyelemmel gondoskodni kell.

2. A tevékenység célja

Az 1997. évi XXXI. törvényben (továbbiakban Gyvt.) foglaltaknak megfelelően a gyermekotthon feladata és célja az **1. számú csoport** esetében hogy teljes körű ellátást nyújtson 3-18 éves korig. A gondozás, nevelés célja, hogy a bekerült, többnyire krízis helyzetben lévő gyermeknek otthonos, biztonságos körülményeket nyújtson, ahol testileg, érzelmileg, értelmileg, erkölcsileg korának és képességeinek megfelelően fejlődik, személyisége a lehető legteljesebb módon kibontakozik és képes lesz a vérszerinti családba való visszaillesztésre. Amennyiben a vérszerinti családba való visszaillesztés nem lehetséges, felkészíteni őt leendő új otthonának elfogadására, a beilleszkedés segítésére. Célja, hogy amennyiben az a gyermek érdekét szolgálja, a vérszerinti rokonaival, hozzátartozóival kapcsolatot tarthasson fenn, és ezeket ápolhassa.

További fontos feladat, hogy az ideiglenesen beutalt gyermek számára segítséget nyújtsunk az egyéni elhelyezési tervben megjelölt gondozási helyre való beilleszkedésben, az engedély nélkül eltávozott gyermek számára pedig a lakóhelyére, illetve gondozási helyére való visszakerülésben.

A **2. számú csoport** esetében azon fiatal felnőttek részére biztosítjuk az utógondozói ellátást, akik önállóan létfenntartásukról gondoskodni nem tudnak, tanulnak, vagy felvételüket várják szociális intézménybe. A gyermekotthon az utógondozói ellátás keretében szükség szerinti ellátást biztosít, melyet a 15/1998. NM rendelet (továbbiakban Gyer) szabályoz.

3. A gyermekotthon feladatai

- teljes körű illetve szükség szerinti otthont nyújtó ellátás biztosítása
- családi kapcsolattartás feltételeinek biztosítása
- iskoláztatási támogatás
- trauma oldása, pszichológus által megvalósított foglalkozásokkal valamint az otthon nevelő kollektívája által kezdeményezett, napi rendszerességű egyéni beszélgetésekkel
- terápiás hatású programok megvalósítása
- a gyermek életkorának megfelelő, nevelő célzatú beszélgetések folytatása
- a gyermek tájékoztatása ügyeinek haladásáról az életkorának és belátási képességének megfelelően

- védettség és biztonságérzet megteremtése (fokozott figyelemmel és körültekintéssel a bántalmazott, zaklatott gyermekekre)
- információk továbbítása (szakértői bizottság, vér szerinti szülő, nevelőszülő, lakásotthon, gyermekotthon)
- mentális traumák, feszültségek okozta pszichés problémák ellensúlyozása, kezelése (pszichológus, pszichiáter, gyógypedagógus, pedagógus, pszichoszomatikus problémák esetén orvos, ápoló bevonásával)
- a gyermek tartós elhelyezésre történő felkészítése (családba történő visszahelyezés, nevelőszülői családba helyezés, örökbeadás, lakás-, gyermekotthonban történő elhelyezés esetén)
- fiatal felnőttek életvezetési tanácsokkal való ellátása
- otthonteremtési támogatás felhasználásának elősegítése
- önálló életre való felkészítés.

4. A feladatrendszer legfontosabb elemei

- differenciált, egyénre szabott, szükségletekre épített gondozás és nevelés
- csavargó, iskolakerülő gyermekeknél oktathatóság, iskolalátogatási hajlandóság, tanulási motiváció erősítése, felzárkóztató oktatás
- szabadidő megtervezése, személyiségfejlesztő hatásainak aktiválása
- megfelelő kapcsolattartási képesség kialakítása, illetve megerősítés

A gyermekotthon munkatársai folyamatos munkakapcsolatban állnak, együttműködnek a területi gyermekvédelmi szakszolgálat szakembereivel, a gyermek további sorsára vonatkozó döntés előkészítő folyamatában aktívan részt vesznek.

5. A tevékenység szakmai programban foglalt alapelvei

- Önrendelkezés elve abban az értelemben, hogy a gyermeket korának megfelelően meg kell hallgatni a gondozásával, nevelésével kapcsolatban, a véleményét figyelembe kell venni, amennyiben az megfelel a gyermek legjobb érdekének.
- Részvétel, mint alapelv: bekerülése után a gyermeket életkorának megfelelően be kell vonni a közösség életébe, aktív résztvevőjévé válását elő kell segíteni a mindennapi tevékenységeknek
- Érdekérvényesítési esélyek növelése, érdekérvényesítési eszközök körének bővítése: a gyermek személyiségállapotának javulását a teljeskörű ellátás, traumák oldása, a csoport életébe történő bekapcsolódás egyaránt szolgálják, elősegítve ezzel az érdekérvényesítési esélyek növekedését is.
- Eredményesség elve: amennyiben a gyermek problémái csökkennek vagy megoldódnak az ideiglenes elhelyezés időtartama alatt, illetőleg amennyiben minél rövidebb időn belül visszaérhet a családjába, eredményesnek tekinthető az 1. számú csoport tevékenysége.

- A legkisebb beavatkozás elve: olyan módon szükséges tanácsot adni, segítséget nyújtani, ellátást biztosítani, hogy az csak a lehető legkisebb mértékben érvényesítsen bármit a felhasználók helyett, illetve ellenében. A maximális véleményalkotási, döntési lehetőséget kell biztosítani a gyermek és szülei számára egyaránt.
- Az otthon valamiennyi munkatársának, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gondozottjának egymáshoz való viszonya a személyiség tiszteletére épül. Kölcsönös tapintatot, megértést és toleranciát vár el mindenkitől.
- Diszkrimináció tilalmának elve.
- Esélyegyenlőség elve.

5.1. Szakmai követelmények

Az otthonban dolgozók munkájukat a vonatkozó jogszabályokban, törvényben és rendeletekben megfogalmazottak szerint, a munkaköri leírásban foglaltak alapján, és az intézmény munkarendje, a műszakbeosztások és a szakma általános elvei alapján kötelesek teljesíteni. A szakmai tevékenységek végzésének alapvető szakmai követelménye a magatartási szabályok, az etikai elvárások elfogadása, betartása. Munkát az adott munkakörben csak az adott szakképesítéssel rendelkező dolgozó végezhet. A szakképesítéssel nem rendelkező dolgozó, a kinevezésben rögzített határidőn belül, munkakörének megfelelő végzettséget kell, hogy szerezzen. A működési nyilvántartásba vett dolgozó, a 8/2000. SzCsM rendelet alapján eleget kell, hogy tegyen továbbképzési kötelességének. Továbbá a gyermekotthon dolgozói, kötelesek részt venni a csoportértekezleteken, nevelési értekezleteken.

5.2. Tájékoztatási kötelezettség

A személyes gondoskodást nyújtó munkakörökben feladatot ellátók kötelesek szóban és/vagy írásban tájékoztatást adni a gyermek fejlődéséről, állapotának változásáról, rendkívüli eseményekről az intézmény vezetőjének, vagy helyettesének, a szakmai vezetőnek, illetve a gyermek gyámjának. Az adatvédelmi törvény rendelkezéseit be kell tartani. Telefonon személyes adat nem adható ki.

5.3. Speciális magatartási szabályok

- A gyermek képviselőjében kell eljárni, minden lépésnél az ő érdekeit kell szem előtt tartani.
- Viselkedése legyen fegyelmezett, udvarias, konstruktív, minden az intézménnyel kapcsolatban álló hatóság, társintézmény munkatársával, illetve az ellátottak hozzátartozóival. Minden gyermek, minden szülő más és más. Nem lehet egyformán ítélni, tervezni, gondozni.
- A gyermek beilleszkedéséhez a dolgozók elfogadó magatartása szükséges. A gyermekről és családjáról az ügyhöz szorosan kapcsolódó szakembereken és az érintetteken kívül senkivel sem szabad beszélgetni, értékelni a történeteket, vagy

az előzményeket. Segítséget lehet és kell kérni, ha a dolgozó úgy érzi, hogy nem boldogul egy feladattal. Ez nem gyengeséget, hanem szakmai minőséget mutat.

- Legyen felkészülve szokatlan érzésekre, indulatokra a dolgozó. A gyermek, vagy családja provokatív viselkedése indulatokat válthat ki. Ilyenkor meg kell őrizni a nyugalmat, ne emelje fel a hangját, figyelmeztessen a házirend, a társadalom által elvárt normákra, kérjen segítséget szakmai vezetőjétől, vagy ha szükséges, a rendőri szervektől.
- Tudjon felejtetni. A sérült, krízisben lévő ember gyakran viselkedik elfogadhatatlanul bántóan. Ha a dolgozó nem tud felejtetni, nincs mód a korrekcióra, ami a továbblépés feltétele.
- A munkatárs rendelkezzen a rugalmas helyzetfelismerés és problémakezelés képességével. A gyermek körében gyakran megjelenő, a frusztráció nyomán fellépő harag oldását egészséges mederbe kell terelni. A gyermekek szorongása, depresszív, befelé forduló magatartása esetén a gyermeknek a megfelelő oldást elősegítő helyzetet kell teremteni, példaként játék, közös étkezés, közös fizikai tevékenység formájában.
- A dolgozó minél több időt töltsön együtt a gyermekkel. A viselkedés sokszor gyorsan megváltozik, ha rá figyelnek, ha fontos a számukra, ha meghallgatják, ha figyelembe veszik a kéréseit. Ne csak számonkérés legyen, hanem vidámság, oldottság is. Tudomásul kell venni, hogy a hozzánk kerülő gyermek sokszor sem fizikai, sem szellemi, sem pszichés szempontból nem felel meg a saját életkori sajátosságainak, tehát nem várható el az annak megfelelő viselkedés. Ennek megértéséhez sok türelem, megértés, elfogadás szükséges.
- A dolgozóknak meg kell szokniuk, hogy a veszélyeztetett, bántalmazott gyermekek nagyon figyelnek. A korábbi helyzetük a túlélésre, a gyors reakció készítette őket. Hosszú idő kell ahhoz, amíg megbízik segítőiben, és együttműködővé válik.
- Rendelkezzen humorérzéssel, amely a nehézségeken történő átsegítés egyik legfontosabb eszköze. A konfliktushelyzetek derűs megközelítésben történő feldolgozása fontos minta a gyermekek számára.
- Minden családtagot úgy kezeljünk, ahogy azt mi elvárnánk, ha hasonló helyzetbe kerülnénk. A gyermek és hozzátartozói jogosultak figyelmes és szakmailag jó színvonalú segítségre, ellátásra.
- A dolgozó legyen tisztában szakmai, nevelési kompetenciájának határaival, semmilyen körülmények között ne éljen vissza a helyzetével, az általa betöltött szerep-, feladatkörrel a gyermek kárára.
- Szakmai és emberi szempontból felelősen kell viselkedni.
- Egyszerűen és érthetően kell fogalmazni a gyermekkel folytatott kommunikáció során, s meg kell győződni érte-e ami elhangzik.
- Ha bármilyen hiba vagy félreértés történik, el kell magyarázni a helyzetet a gyermeknek, vagy hozzátartozónak. Ezzel elérhető, hogy elfogadják, mintha mondvacsinált magyarázattal másokat hibáztatunk.

6. A gyermekotthon szakmai tevékenységének részletes bemutatása

A csoportokban biztosított pszichés támogatás:

Az intézmény a pszichológus szakembert szükség esetén biztosítja a csoportban elhelyezett gyermekek, fiatalok számára. A pszichológus egyéni vagy csoportos foglalkozások, rövid dinamikus terápiák keretében foglalkozik a növendékekkel. A cél nem a tünetek megszüntetése, hanem a megzavart fejlődési folyamat helyreállítása, az alábbi szakmai elvárásoknak megfelelően:

- Kapcsolatfelvétel az újonnan bekerülő gyermekkel. A Szakértői Bizottság szakvéleményében a gyermek további pszichés megsegítésére, illetve terápiára tehet javaslatot.
- Szükség esetén további pszichológiai vizsgálatok a rendelkezésre álló diagnosztikai, vagy terápiás eszközök függvényében.
- Tanácsadási tevékenység (pályaorientáció, életvezetési tanácsadás, drogprevenció, konfliktuskezelés, beilleszkedési problémák kezelése, krízisintervenció, önismeretfejlesztés, döntés előkészítés, stb.)
- Nondirektív csoportok szervezése, vezetése (pl: kreatív terápiás csoportok, filmklub).
- Önismereti csoport szervezése az érdeklődő fiatalok részére a realisabb önismeret és önértékelés, a hibákkal való konfrontálódás elérése, a személyiségépítő belső erők mobilizálása érdekében.
- Személyiségfejlesztő tréning.
- Helyzetgyakorlatok, játékos gyakorlatokra épülő elméleti megbeszélést is magába foglaló kommunikáció-tudatosító és kommunikáció-fejlesztő tréning.
- Social skill tréningek (1. – érzékenyítő tréningek).
- Social skill tréningek (2. – személyes hatékonysági tréningek).
- Preventív relaxáció: relaxációs technika elsajátíttatása az ön ellazítás, jobb testi-lelki önszabályozás feszültségoldás, mentális és fizikai teljesítőképesség fokozása érdekében.
- Problémaközpontú vagy érzelempözpontú megküzdési (stresss-cooping) technikák
- Kortárs segítők felkészítése
- Közösségépítő foglalkozások a gyermekek számára.

A csoportokban biztosított fejlesztő pedagógiai segítségnyújtás (Különleges gondozást igénylő gyermekek, speciális szükségletek):

Az átlagostól eltérő fejlődésmentet mutató gyermek számára a sajátos, egyénre szabott pedagógiai feltételrendszer az esélyteremtés elengedhetetlen eszköze. A sajátos feltételrendszer megteremtése és a növendék teljes elfogadása, befogadása egyaránt kiemelten fontos.

Az egyénre szabott fejlesztés alapelve:

Minden gyermeknek alapvető joga, hogy megkapja a képességeinek, fejlettségének megfelelő gondoskodást, mely az egyénre szabott fejlesztőprogramban válik kézzelfoghatóvá. A korszerű nevelés- oktatás alapkövetelménye a differenciált tanulásszervezés. A passzív ismeretátadás és –befogadás helyébe lép a pszichés funkciók célzott fejlesztése, ami alapot ad a későbbi ismeretszerzésre, kialakítja, erősíti a tanuláshoz szükséges alapkészségeket. A fejlesztőprogram alkalmazása akkor hatékony, ha a gyermek részletes, komplex megismerésére épül, abból indul ki. A képességfejlesztés folyamata nem a mai tanulási tevékenység integrált részeként, a foglalkozások tematikájába épülve éri el célját. A gyermek külön foglalkoztatása, kiemelése a közösségből csak a speciális fejlesztőeljárások esetén indokolt. A fejlesztési ciklusok egymásra épülésével érvényesül a fokozatosság, a kis lépések elve, s biztos alapokra épülhet a gyermek tudása.

A növendékünk egyénre szabott fejlesztéséhez tisztában kell lennünk a számára legfontosabb szükségletekkel, melyek nap, mint nap meghatározzák az adott gyermek motiváltságát, figyeli állapotát, viselkedését, teljesítményét. Ha a gyermek rendszeresen éhes, kialvatlan, nincs megfelelő érzelmi biztonsága, vagy nem tud beilleszkedni kortársai közösségébe, nem várható el tőle magasabb szintű tevékenység, s a tanulásban sem tud teljesíteni.

7. A gyermekotthon pedagógiai tevékenysége

A gyermekotthon 1. számú csoportja több tekintetben is eltérő pedagógiai munka színtere, hiszen ebben az egységben a gyermekek rövid, átmeneti, néhány heti, legfeljebb néhány hónapnyi időt töltenek el.

A csoportban dolgozók a pedagógiai, korrekciós nevelési tevékenység során kiemelt hangsúlyt fektetnek a pszichés zavarok mielőbbi felderítésére és kezelésére, a hatékony eredmény érdekében az alábbi problémakörökben:

- az értelmi élet zavarai: tanulási nehézségek, figyelem, emlékezet, tempóbeli elmaradás, értelmi fogyatékosság, diszlexia, diszgráfia, diszcalculia, stb.
- érzelmi, indulati élet zavarai: hangulati labilitás, gátlásosság, gátlástalanság, önértékelési zavarok
- vegetatív funkció zavarai: anorexia, bulémia, bevizelés, beszékelés, fokozott fáradékonyság
- szociális adaptáció zavarai: beilleszkedési, kapcsolatteremtési nehézségek, normarendszerhez való alkalmazkodási képesség zavarai, öngyilkossági hajlam
- a személyiségfejlődés zavarai: iskolaérettség, beszédkésztség, fantáziahazugságok, infantilizmus
- disszocialitás: hazugságok, csavargás, iskolakerülés, lopás, hazudozás, alkoholizmus, narkománia, bűncselekmény elkövetése és szexuális deviancia

A beutalt gyermekek egyedi problémáik alapján más-más pedagógiai bánásmódot és pszichológiai foglalkozást igényelnek, életkoruknak, személyiségállapotuknak megfelelően. A nevelőmunka tervezésénél kiemelt figyelmet kell fordítani a családból történő kiszakadás megélésének egyedi voltára is.

A tankötelezettség és a tanulmányok folytonosságának biztosítása:

A gyermekek esetében a korábbi oktatási intézmény megtartása az elsődleges cél. Amennyiben ez akadályozott, az általános iskolás –korú gyermekek lehetőség szerint a legközelebbi oktatási intézménybe, a Feszty Árpád Általános Iskolába kerülnek beíratásra, az iskolai hiányzások minimalizálása, a nappali rendszerű oktatás folytonosságának biztosítása érdekében. A súlyos magatartászavaros, disszociális tüneteket mutató, valamint a tanulásban akadályozott gyermekek és fiatalok oktatása az otthonon belül, iskolapótló, felzárkóztató foglalkozások, a délelőtti úgynevezett tanórák keretében történik, pedagógus és fejlesztő pedagógus közreműködésével. A középfokú intézménybe járó gyermekek számára kollégiumi férőhelyet igényel az otthon, vagy a napi bejárás lehetőségét biztosítja. Kollégiumi elhelyezés esetén az otthon szakmai vezetője és nevelőtestülete rendszeres információ cserén alapuló, szoros kapcsolatot, együttműködést tart fenn az érintett intézmény pedagógusaival és gyermekvédelmi felelősével. A nagykorúság előtt álló fiatalok egyéni felkészítésben részesülnek, a továbbtanulásra, vagy a munkavállalásra, az önálló életvitelre és egzisztencia teremtésre irányuló felkészítő foglalkozások, beszélgetések formájában,

A pedagógiai tevékenység legfontosabb elemei:

- feszültségoldás, a másság elfogadása, csoport felkészítése az új gyermek érkezésére
- orvosi, pedagógiai, pszichológiai vizsgálatokra történő felkészítés
- információ- és adatgyűjtés
- egyéni foglalkozások
- nyugodt, kiegyensúlyozott légkör biztosítása.

Az összegyűjtött információk alapján a differenciált foglalkoztatás szakemberek közreműködésével történik, szükség szerint gyógypedagógus, pszichiáter bevonásával. Alapvető pedagógiai törekvés, olyan motivációs bázis kialakítása, amely kölcsönösen biztosítja az együttműködés feltételeit, megteremti az önálló véleményalkotás légkörét, fejleszti az önállóságot, lehetővé teszi az alternatívák közötti választást. Elősegíti a személyiségfejlődési zavarok ellensúlyozásához szükséges képességek – önértékelés, önkontroll, önreflexió, identitástudat – kialakítását, illetőleg megerősítését.

8. Szabadidő

A gyermekek számára biztosítjuk, hogy szabad idejüket tartalmasan, életkoruknak megfelelően tölthessék el. Megismertetjük a gyermekeket a kulturális, művészeti, szórakoztató tevékenységekkel.

A gyermek legfontosabb tevékenysége a játék, ezért lehetőséget teremtünk arra, hogy szabad idejét ennek megfelelően tölthesse el. A gyermek számára megfelelő, ingergazdag, játékokkal felszerelt teret biztosítunk.

Fontos, hogy a gyermekeknek csoporton kívüli tapasztalatai legyenek, illetve módjuk legyen a külvilág megismerésére. Erre ad lehetőséget többek között az egyéni, vagy kis csoportban, (2 – 3 gyermek) szervezett séta, kirándulás, túrázás.

A gyermekek rendszeres intézményen kívüli életét a csoport nevelője szervezi meg.

Ennek keretében:

- Egyéni séták a csoport gyermekfelügyelőjével
- Közös kirándulások szervezése a csoportnak
- Kulturális rendezvények mozi, színház, koncertlátogatás megszervezése egyénileg és csoportosan

A tanév során, az iskolai elfoglaltság mellett, többnyire hétvégén van csak az ellátottaknak hosszabb szabad ideje. A gyermekek rendelkezésére álló szabadidő a napirendben van meghatározva. Ennek kitöltésére a gyermek számára alternatívákat biztosítunk, ami a gyermek életkorához, érdeklődési köréhez, egyéni igényeihez igazodik. Lehetőséget adunk arra, hogy a szabadidő felhasználása ne legyen mindig irányított, hanem legyen a gyermeknek olyan ideje, amivel ő rendelkezik és a kedve szerint töltheti el. Erről a gyermek tájékoztatást kap, és az egyéni-gondozási terv részét képezi.

Anyagi lehetőségekhez mérten igyekszünk olyan szabadidős programokat szervezni, amelyek minden gondozottunk igényét kielégíti a legkisebttől a legnagyobbakig. Csakúgy, mint egy átlagos családban, gondozottjaink – állapotukhoz mérten – igen nagy döntési szabadságot kapnak szabad idejük beosztásában.

Lényeges feladatunk, hogy a gyermekek részére olyan tárgyi és környezeti feltételeket biztosítsunk, amelyekkel szabad idejüket hasznosan tudják tölteni. Ezért nagy hangsúlyt fektetünk sporteszközök vásárlására.

A csoportok számítógépekkel, társasjátékokkal vannak ellátva. Természetesen az otthon nevelői folyamatosan szerveznek programot a gondozottak számára, mint például mozi, strand, cirkusz, koncert, kiállítások, kézműves foglalkozások stb. Fenti programokon való részvétel választási lehetőség. Fentiek megvalósításakor célunk az, hogy minden gyermek, fiatal és fiatal felnőtt érdeklődésének megfelelően szabadon választhasson elfoglaltságot, valamint a szervezett programokban is örömet leleje.

Az iskolai szabadidős tevékenységeken való részvételhez (kirándulás, színház, stb.) a gyermekotthon megadja a lehetőséget és támogatja azt.

A szabadidő eltöltéséhez szükséges anyagi forrásokat is a gyermekotthon biztosítja. A gyermek nyári szünetben történő szabad idejét meg kell szervezni, ezért az iskolai tanév végén, minden nevelő a csoportjának nyári programot tervez és írásban rögzíti. Itt törekszik arra, hogy a gyermekek minél több helyre eljussanak, látókörük szélesedjen, kikapcsolódhassanak és sok új ismeretet szerezhessenek.

Meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy a gyermek mindennapjai mellett az ünnepek is szerepet kapjanak. Meg kell ünnepelni a gyermek egyéni ünnepeit, születésnapját, névnapját és a közös ünnepeket (karácsony, húsvét, stb.) Az ünnepek megszervezése a nevelő feladata. Az ünnepi hangulat megteremtésébe be kell vonni a gyermekeket.

A gyermek egyéni szabad ideje felhasználásának dokumentálására a kimenőfüzet szolgál. Ez tartalmazza a gyermek egyéni kimenőjének idejét. Az egyéni kimenő idejét a csoportnevelő állapítja meg és dokumentálja.

9. A csoportok életrendje

A csoport életrendjét – a gyermekek és fiatal felnőttek különböző életkorának és eltérő adottságainak figyelembe vételével – a Házi rend és a Napirend rögzíti. A Házi rend és a Napirend kialakításának és tudatosításának pedagógiai szempontból a megfelelő életritmus kialakítását, az egyéni és a csoport szintjén egyaránt elvárt biztonságérzet megteremtését kell szolgálnia, valamint az iskolai felzárkóztatás és a tartalmas szabadidős programok biztosítását. A Házi rend és a Napirend ugyanakkor egészséges, kiegyensúlyozott arányt teremt a személyes higiéniaiban, az étkezésben, a háztartási teendőkben, a tanulási kötelezettségekben, a sport- és szabadidős tevékenységekben, az egyéni foglalkozásokban, a közösségi programokban, valamint a pihenésre fordított időtartamok között.

Az életrend és a hozzá kötődő szokások kialakítása a következő helyzeteket érinti:

- külső normatívák belső motivációra,
- reális igények támasztása,
- csoportos egyéni élettér biztosítása,
- bezártság érzésének oldása (külső programok),
- egyéni szokások elfogadása,
- hagyományok őrzése, ápolása (kisebbségi kultúra),
- vallás gyakorlása

10. Önkiszolgáló tevékenység fejlesztése, szocializációs tevékenységek, önálló életre nevelés

Az otthonunkban élő gyermekeket, fiatalokat életkoruknak megfelelően bevonjuk az otthon életébe, a mindennapi munkába. Az önkiszolgáló munkák szervezése a családi munkamegosztást mintázza. Megpróbáljuk átadnia azokat a praktikus ismereteket, amelyek egy jól működő miliőben szinte észrevétlenül épülnek be a gyermek szokásrendszerébe, megalapozva az önálló életvezetési képesség létrejöttét. Ezt a célt jól szolgálja a **csoportgazdálkodás**. Ezen keretek között tervezhetik meg a gyermekek, fiatal felnőttek nevelőikkel együtt szükségleteiket, oszthatják be havonta az erre rendelkezésre álló összeget. Ez lefedi a teljes ruházat beszerzését, a tisztaságszer, tisztítószer bevásárlását, az élelmezés egy részét, a kulturális kiadásokat, valamint a névnapok, születésnapok megünneplését. Ez havonta visszatérő, rendszeres folyamat. A csoportgazdálkodás keretein belül lehetőséget biztosítunk, akár kisebb kudarcok árán is, a gazdálkodás alapszabályainak, a takarékoság lehetséges módozatainak elsajátítására. A szabadidő értelmes kitöltésére.

A tervezést követően együtt történik a bevásárlás, amely igen jó alkalom az árak megismerésére, ízlésük formálására, élethelyzetek gyakorlására. Alkalom ez a takarékoskodásra is. Megismerik az ételek nyersanyagait is. Ugyancsak életkoruknak megfelelően vesznek részt háztartási munkákban, ruháik rendben tartásában, apróbb javításokban, takarításokban, főzésekben, kerti, udvari munkákban. Megtanulnak az évszakoknak, alkalmaknak megfelelően öltözködni.

A csoportgazdálkodás adja a lehetőséget, hogy, gyermekeinket nem uniformizáljuk, de rendelkeznek a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 77. §. (1) bekezdésében meghatározott ruházattal. A ruházat beszerzése életkoruknak megfelelően válik egyre inkább önálló vásárlássá.

Ugyancsak a csoportgazdálkodásos keret ad lehetőséget az egyéni, a családban is szokásos ünnepek megtartására. Ilyen például: születésnap, névnap, ballagás, a nagykorúság megünneplése.

Személyes szükségleteik kielégítésére a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 82. §-a szerint meghatározott havi zsebpénzt biztosítjuk, mellyel szabadon rendelkeznek.

Mint minden családban mi is különös gondot fordítunk gyermekeink fényképalbumjára, hogy gyermekkori emlékei legyenek, s élettörténetének folyamata legyen. Sajátos „kincseit”, rajzait, leveleit, családi emlékeit gyűjtjük, dobozoljuk, dossziéba rendezzük, szekrényében gyűjtjük.

A napirendből adódó feladatok, kötelezettségek: szobák, közös helyiségek takarítása, mosás, teregetés, terítés, tálalás, udvari takarítás, kertgondozás, tanórai foglalkozásokon való részvétel, kulturális, sport és más szabadidős programokon való részvétel.

11. A szolgáltatás helyi szabályozói

- Szakmai program
- Éves nevelési terv, munkaterv
- Házi rend, Napirend, együttélési szabályzat.

Dokumentáció:

- A Gyermekünk védelmében elnevezésű – „macis” – adatlapok beszerzése – Gyvr.
- Pedagógiai, pszichológiai szakvélemény elkészítése.
- Orvosi, szakorvosi vélemények.
- Beutaló és egyéb határozatok megléte.
- Feljegyzés készítése a gyermek bekerülésekor a gyermek ruházatáról, személyes értéktárgyairól, valamint különleges ismertetőjegyeiről és arról, hogy nincsenek bántalmazásból származó sérülései. Esetleges gyógyszerérzékenységről, allergiáról is szükséges a nyilatkoztatás. Ezt a feljegyzést a felügyelői szobában tartott, a gyermek nevére nyitott egyéni iratgyűjtőben kell elhelyezni.
- A Befogadás illetve Távozás Gyvr-ben történő nyilvántartása, és ezzel kapcsolatos tájékoztató tevékenység a TEGYESZ felé.
- Személyi iratok átvétele, tételes felsorolása, tárolása.
- Az eseménynaplót, létszámnaplót, szököttek naplóját napi rendszerességgel vezetni kell.
- A gyógyszeres füzetbe részletes és folytonos feljegyzést szükséges vezetni a gyermek fizikai és mentális állapotában bekövetkezett változásokról, a felírt gyógyszerekről. A szolgálatot teljesítő nevelő, gyermekfelügyelő kizárólag a füzetben rögzített módon és utasítások szerint gyógyszeresheti a gyermeket. (A gyógyszerek a nevelői szobában található gyógyszeres szekrényben, elzárva kerülnek elhelyezésre.)
- Heti tervezése, amely alapját képezi a pedagógiai tevékenységnek.
- Az engedély nélküli távozások bejelentése, visszavonása, és annak dokumentációja.
- A dokumentációs és nyilvántartási kötelezettség részletes szabályait az erről szóló mindenkorai igazgatói utasítás vonatkozó szabályai tartalmazzák.

12. Ellátással kapcsolatos tevékenységek

12.1. A befogadás folyamata

Felvétel a csoportba: Az újonnan bekerülők a hatóság által kerülnek beutalásra (rendőrség, gyámhivatal, ügyészség, BV –intézet parancsnoka, bíróság).

- A beszállításról a beutaló szerv gondoskodik.

- Információ kérése a kísérőtől a vér szerinti családra, a környezetre vonatkozóan.
- A beutaló határozat egy példánya a csoportba kerül elhelyezésre.
- Az újonnan bekerült gyermek bemutatása a csoportnak, gondozási feladatok megkezdése.
- Egyéni beszélgetés a felvételt követően.
- Orvosi, pszichológiai vizsgálat előkészítése.

A lakóhelyéről önkényesen eltávozott, vagy gondozási helyéről engedély nélkül távollévő – így ellátás és felügyelet nélkül maradt – gyermek számára is az 1. számú csoport biztosít teljes körű otthont nyújtó ellátást, elhelyezést.

12.2. *Ellátás, gondozás*

- Életkornak megfelelően változatos, napi ötszöri étkezés biztosítása, illetve fiatal felnőttek esetében szükség szerinti ellátás (napi háromszori étkezés).
- Személyi higiénia feltételeinek biztosítása.
- Évszaknak megfelelő ruházat biztosítása.
- Megfelelő mozgástér biztosítása, mozgásigény kielégítése.
- Egészségügyi problémák kezelése, szükséges orvosi ellátás biztosítása.
- Pszichés megsegítés biztosítása.
- Szükségletnek megfelelő szabadidős tevékenység biztosítása.

12.3. *Tanulás, életre nevelés, művelődés*

A gyermekek számára a megfelelő oktathatósági szint kialakítása, motiváció megteremtése a tanuláshoz, tanulási képesség fejlesztése, mind ezekkel összefüggésben az alapképzettségi hiányok felderítése, a túlkorosságból adódó problémák kezelése, a gyermekek személyiségállapotának, szocializáltsági fokának megfelelően.

- Tanuláshoz a belső késztetés kialakítása, teherbírás, akaraterő javítása.
- Tantárgyanként korrepetálás, játékos formában való ráhangolás a tanulásra.
- Lehetőség szerint (iskolai hiányzások kiküszöbölése érdekében) a csoportból az iskolába járás fenntartása.
- Olvasáshoz szoktatás, az olvasás megszerettetése mesékkel, ifjúsági irodalommal, fiatalok számára készült magazinokkal, napi sajtó olvasásával.
- TV nézés – szelektáltan – ismereteket nyújtó, informatív, szórakoztató jellegű műsorok megtekintése.
- Városi programokon való részvétel.
- Önálló életvezetéshez, családi életre neveléshez kötődő feladatok.
- Tankötelezettségnek eleget tett növendékek munkához való viszonyának javítása, munkába állás biztosítása.

- Életkoruk és egyéni adottságaiktól, állapotuktól függő mértékben a gyermekek bevonása az otthon háztartási tevékenység rendszerébe, gazdálkodási tevékenységébe, valamint az otthon külső környezetének gondozási teendőibe.

12.4. *Rekreációs (szabadidős) tevékenységek*

A szabadidő kereteit a csoportok életrendje, napirendje biztosítja, az egyéni különbségek és igények figyelembevételével, melyeknek személyiség korrekcióval, regeneráló hatással és kompenzációval kell, hogy járjanak.

- A kisebb gyermekek részére ebéd utáni rövid pihenőidő biztosítása.
- Délutáni tanóra, munka utáni mozgásos, aktív pihenő foglalkozások.
- Évszakoknak megfelelő külső programok.
- Közös, hagyományteremtő programok.
- Egyéni programok, sportkörök, szakkörök.

A szabadidő aktív, hasznos és értelmes eltöltéséhez mintaadó módon szükséges programokat nyújtani a gyermekek, fiatalok számára. Az aktivitást igénylő, sikerélményt nyújtó szabadidő eltöltése mentálhigiénés szempontból preventív tevékenységi formát is betölt. Fontos formája az önállóság fejlesztésének a csoportos és egyéni kimenők, szabadidő eltöltési módok. Megfelelő igényt kell biztosítani az értelmes, hasznos szabadidő eltöltésére, ami egyénenként változó, de a regenerációt szolgáló időtöltés.

12.5. *Motivációs tevékenység*

Módszerek és tevékenységi formák:

- Követelés (határozott, érthető, igazságos, ésszerű legyen, serkentő, gátló, adott helyzettől függően).
- Meggyőzés, oktatás, példa, bírálat, önbírálat.
- Gyakorlás, szoktatás, játék, munka, versengés.

Motiváló tényezők:

- Versengés, dicséret, elismerés, sikerélmény, jutalmazás.
- Érdeklődés feleltetése – célirányos tevékenységgel való gyakoroltatás.
- Séták, kirándulások, táboroztatás, üdültetés, városi programok.
- Személyiségfejlesztő csoportos foglalkozások.

Személyiségfejlesztő foglalkozás keretén belül:

- Konfliktuskezelés megtanítása, életút tervezése.
- Tanulási zavarok korrekciója.
- Személyiségfejlesztő eljárások (segítő beszélgetések, drámapedagógiai, játékpedagógiai, értékfeltáró módszerek segítségével).

A módszerek megválasztása:

A gyermekek életkora, fejlettsége, személyisége, szocializáltsága, devianciája, valamint pillanatnyi mentális állapota határozza meg az egyéni szükségleteknek megfelelő módszerek alkalmazását.

12.6. Elbocsátás a csoportból

Az újonnan beutalt gyermekek felvételétől kezdve tudatosan kell felkészíteni az elbocsátásra (vér szerinti családba történő visszahelyezésre, nevelőszülői, lakásotthoni, gyermekotthoni, elhelyezésre). A csoport kollektívája biztosítja az ideiglenesen elhelyezett gyermek számára a szakszolgálat részéről előkészítés alatt álló javaslatban megjelölt, leendő gondozási hely megismerését. A szakszolgálat munkatársai a csoportban elhelyezett kiskorúak rendelkezésére bocsátják a megyében működő gyermek- és lakásotthonokat bemutató információs kiadványt, amely összegzés szerűen szövegesen és fotókkal illusztrálva, elérhetőségi adatokkal egyaránt ábrázolja a lehetséges gondozási helyeket.

IV. Az utógondozás és az utógondozói ellátás

1. Az utógondozás és az utógondozói ellátás szerepe

A nevelésbe vétel megszűnését követően a fiatal felnőtteket lehetőség szerint családjukba - tágabb értelemben a társadalomba - kívánjuk visszagondozni, illetve az önálló életük megkezdésében támogatjuk őket. Segítségükre lehetünk abban, hogy megértsék és elfogadják a tényt, hogy nagykorúként a saját életüket kell élniük és ehhez elengedhetetlen, hogy direkt módon közreműködünk viszonyaik rendezésében. Fontos a fiatalokat érő különböző hatások ismerete, és ennek az információnak hatékony felhasználása, vagyis az intézményes kereteken kívüli, de a fiatalokra erőteljes hatást gyakorló élet-környezet gondozása, támogatása, segítése annak érdekében, hogy az ottani esetlegesen felmerülő kérdésekre, problémákra a fiatal majd maga találjon választ, illetve megoldást.

Az utógondozói ellátás alapelvei

- a nyitottság elve: az utógondozói ellátás a gyermekvédelmi törvényben előírtak, a Szervezeti és Működési Szabályzatban és Házi rendben foglalt feltételeken kívül további feltételhez nem köthető. Az otthon kizárólag olyan szolgáltatást nyújt, amelyre a fiatal felnőttel együttműködési megállapodást kötött.
- önkéntesség elve: a gyermekotthon a fiatal felnőttel az önkéntesség alapján alakít ki együttműködést. Az együttműködés alapja a fiatal felnőttel közösen megfogalmazott célok megvalósítása, melyre szerződést köt a két fél.
- a személyiségi jogok védelmének elve: a fiatalok személyiségi jogait biztosítja a szolgálati titoktartási kötelezettség.

- egyenlőség elve: az otthon minden fiatal felnőtt ügyével köteles
 - Nemre, faji hovatartozásra, bőrszínre, nemzetiségre, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozásra, anyanyelvre
 - Fogyatékosagra, egészségi állapotra
 - Vallási vagy világnézeti meggyőződésre, politikai, vagy más véleményre,
 - Családi állapotra, szexuális irányultságra, nemi identitásra
 - Életkorra, társadalmi származásra, vagyoni helyzetre, egyéb helyzetre vagy jellemzőre tekintet nélkül

2. Az utógondozás és utógondozói ellátás célja

A cél mindig az az állapot, ahová el akarunk érni, a célok megvalósításához pedig rövid és hosszú távú tervekre van szükségünk. Ez az utógondozás tekintetében: – rövid távú terv: a fiatal felnőttek motiválása, jövőképe kialakításának elősegítése (iskolai tanulmányok befejezése, munkába állás), – hosszú távú terv: önismeret kialakítása, információk birtokában problémák megoldása (képes legyen ügyeit autonóm, önálló módon intézni), – cél: az önálló életvitel kialakítása, a társadalomba való integráció elősegítése. Az utógondozás további célja: a fiatal felnőtt megfelelő, önálló életvitelének kialakításával, megteremteni az önálló élet megkezdésének lehetőségét. Az utógondozás más jellegű segítő szolgáltatás, mint a hagyományos gyermekvédelmi tevékenység, hiszen itt a fiatal felnőtt támogatásáról, segítségéről van szó. A fiatal jogi értelemben már felnőtt, ugyanakkor pszichésen még nem elég felkészült életfeladatai önálló ellátásához. Az utógondozó - utógondozott viszonyban két felnőtt ember kapcsolatáról van szó. A fiatal felnőtt segítséget kér - ha akar - utógondozójától, az utógondozó pedig rendelkezésére áll a segítségadásban. Az utógondozás eredményességét nagymértékben meghatározza kettejük kapcsolatának minősége, a fiatal együttműködése. A fiatal felnőtt személyi szabadságát maximálisan figyelembe kell venni. Az utógondozás, mint nevelési szolgáltatás a fiatalok társadalmilag meghatározó (szociális integrációját szolgáló) egyéni képességeinek intenzív fejlesztését jelenti.

Ennek része:

- a már megkezdett korrekciós nevelés folytatása,
- szocializációs folyamat elősegítése, önálló életre való felkészítés,
- követhető, megfelelő életritmus kialakítása,
- értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődés elősegítése,
- fegyelem, akaraterő fejlesztése,
- szabadidő hasznos eltöltése, kulturált művelődési igények kiépítése.

A szakellátás eredményességének egyik mutatója az, hogy az onnan kikerülő fiatalok milyen módon és mennyire képesek teljes értékű, felelős életet élni, milyen mértékben igazolja vissza sikerességük vagy sikertelenségük a gyermekvédelmi gondoskodás

hatékonyságát, eredményességét. Az utógondozás egy korábban megtervezett nevelési-gondozási feladat utolsó állomása lehet, amelyben a családhoz hasonlóan „elengedik a fiatal kezét” és megmérettetik a korábbi évek munkája. Utógondozás keretében valósul meg az otthonteremtési támogatás igénylésében, felhasználásában és elszámolásában való segítségnyújtás is. Utógondozói ellátás abban az esetben illeti a fiatal felnőttet, ha létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja (21 éves korig, különleges vagy speciális szükségletűként nagykorúvá váló gyermek esetében 22 éves korig) vagy köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel (szolgáltatóval) tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll (24 éves korig, felsőfokú intézménnyel hallgatói jogviszonyban álló fiatal esetében 25 éves korig) vagy szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja (legfeljebb 22 életév betöltéséig) és azt kérelmezi.

3. Az utógondozói ellátás igénybevételének lehetőségei

A gyermek 17 éves korában átfogó tájékoztatást kap intézményünk munkatársaitól az utógondozás, az utógondozói ellátás rendszeréről, nagykorúvá válása utáni lehetőségeiről. Ehhez kapcsolódva felmérésre kerül önállósági szintje. Az információk alapján konkretizálhatók a nagykorúvá válásáig hátralevő időszak fő, a megfelelő önállósági szint elérését célzó nevelési feladatai, illetve felszínre kerülhet az esetleges gondnokság alá helyezési eljárás elindításának szükségessége is. Fontos feladatunk a nagykorúság előtt álló gyermekek nevelőinek folyamatos tájékoztatása, információkkal való ellátása, ismereteik frissítése az utógondozói ellátással kapcsolatban, mivel első sorban ők találkoznak a gyermekek kérdéseivel és bizonytalan, vagy hamis tartalmú válaszok bizonytalanságot, félelmet kelthetnek bennük, ezért ezekre a tájékoztatókra őket is meghívjuk, illetve lehetőség szerint a szakmai egység értekezleteken is tartunk tájékoztatást a témában. Az utógondozói ellátást a gyámhivatal a fiatal felnőtt kérelmére rendeli el, az ellátás igénybe vétele önkéntes.

A fiatal felnőtt személyre szabott utógondozói ellátásról szóló megállapodásban vállalja az utógondozói ellátásával kapcsolatos kötelezettségeit. Melyek közül a legfontosabbak az utógondozóval történő együttműködés, az elhelyezési hely együttélési szabályainak betartása, a térítési díj fizetési kötelezettség és alapvető elvárás, hogy a fiatal vagy tanuljon, vagy dolgozzon, de legalábbis munkát keressen (regisztrált álláskereső). Az együttműködés hiánya, a szabályok áthágása könnyen vonhatja maga után az ellátás megszüntetését (az ellátás ezen okokból történő megszűnése esetén, azt egy éven belül nem kérheti ismét), illetve fiatal önmaga is bármikor kérheti azt. Az utógondozói ellátás elrendeléséhez szükséges iratokat legkésőbb a gyermek nagykorúvá válása előtt 60 nappal továbbítja a gyermekvédelmi gyám az illetékes gyámhatóság felé.

4. Működési és tárgyi feltételek

A fiatal felnőtteknek tartózkodniuk kell az egészségre ártalmas életforma gyakorlásától, tudatmódosító szerek (drog, alkohol) használatától. Az otthon területén a dohányzás nem engedélyezett. A fiatalok önállóan gondoskodnak ruházatuk, személyes dolgaik, személyes környezetük rendben tartásáról. A közös használatú helységeket használat után mindenki maga takarítja. A 2. számú csoport egészét érintő házimunkákat a lakók heti váltásban látják el. Ezek a normák, feladatok az utógondozói ellátás esetén azt jelentik, hogy a fiatal felnőttek az önálló életvitel kialakításának praktikus készségeit gyakorolják. Az utógondozói ellátás, mint segítő szolgáltatás ez esetben annyit jelent, hogy a fiatal felnőtt napi feladatait, tevékenységeit nevelője irányítja, értékeli, differenciáltan alkalmazza az alábbi nevelési módszereket: elismerés, biztatás, dicséret, tilalom, beszélgetés, meggyőzés, stb. - de nem jelenti azt, hogy átvállalja tőle a feladatot. A csoportból történő eltávozás célját, annak várható időtartamát, a visszaérkezés idejét a fiatal felnőtt köteles jelenteni nevelőjének. Látogatók fogadása a nevelő jelenlétében, illetve engedélyével lehetséges. A fiatal köteles az ellátási hely állapotára, a berendezési tárgyakra vigyázni, azokat rendeltetésszerűen használni. Köteles az önhibájából vagy szándékosan okozott károkat megtéríteni. A gyermekotthon területén állatokat tartani tilos. A fiatal köteles a havi fórumokon megjelenni, ahol joga van ellátásával kapcsolatosan véleményt nyilvánítani. A fórum ad lehetőséget arra, hogy megbeszéljék az aktuális problémákat, rendezzék a lakóközösségen belüli konfliktusokat. Az itt élő fiatalok lakhatást, fűtést, világítást, főzési, tisztálkodási lehetőséget kapnak. Étkezési, higiéniai igényeik kielégítésére választhat, vagy vásárlási utalványt biztosítunk, vagy az otthon által készített ételt kérheti. Az otthonban a fiatal felnőtt a személyes tárgyait (ágynemű, evőeszköz, stb...) használja.

5. Önálló életre nevelés

A gyermekotthon fő szakmai irányvonalként tűzte ki a 2. számú csoportban nevelkedő fiatal felnőttek hatékony felkészítését az önálló életvitelre. Rendszeresen visszatérő probléma, hogy a nagykorúságukat betöltő fiatal felnőttek mennyire képesek az önálló életvitelre, mire lettek felkészítve (illetve mire készültek fel) a gyermekotthoni nevelkedés alatt. Fontos szempont, hogy megtanulják, majd készség szinten alkalmazzák azokat az alapvető ismereteket, melyek lehetővé teszik számukra a nagykorúságuk elérését követően a mindennapokban való eligazodást, „életben maradást”, a felnőtt társadalomba történő integrálódást. Ki kell alakítani azt a napirendet, a munkához, közösséghez való azonosulást, ami alkalmassá teszi a fiatal felnőttet a minél sikeresebb beilleszkedésre.

Elsajátítandó területek az önálló életkezdéshez:

- A pénz kezelésének megfelelő szintű elsajátítása, pénzbeosztási gyakorlat egy bizonyos időintervallumban,

- vásárlás szempontjainak ismerete, a felmerülő költségek megtérítésének feltételei (az elszámolás számla ellenében történik),
- hivatalos ügyek elintézésének menete (pl. ügyfélfelvétel rendszer ismerete, legyen ismerete családi pótlék, árvaellátás ügyintézéséről, meg tudja fogalmazni, mit szeretne elintézni, ha valamit nem tud, mindig meg kell kérdezni stb.),
- adatlap, készpénzfizetési csekk önálló értelmezése, kitöltése,
- tanulmányokkal kapcsolatos ügyintézés (pl. diákigazolvány, tankönyv, iskolai befizetések, bérletvásárlás), határidők betartása,
- egészségügyi ellátással kapcsolatos alapvető ismeretek (TAJ, időpont kérés, stb.),
- alapvető kommunikációs készséggel rendelkezzen (ügyintézés személyesen és telefonon),
- alapvető illetéki ismeretek (köszönés, bemutatkozás, tisztelet),
- tudjon együttműködni, merjen segítséget kérni,
- legyen gyakorlata házimunkák önálló végzésében: önálló mosás, mosógép, centrifuga használata (mit, mennyit, hogyan tesz bele), mosogatás, odafigyelve a vízhasználatra, tisztítószer használata (mennyi kell egy vödör vízbe) és alapvető takarítási ismeretek: porszívózás, takarítás, ablaktisztítás, közös WC és fürdőhasználat és annak rendbetétele, ruházat, lakószoba és közvetlen környezet rendben tartása,
- alapvető főzési ismeretek elsajátítása, élelmiszerek tárolása (hűtő), konyhai háztartási gépek alapvető ismerete, használat utáni kikapcsolása és rendbetétele,
- tv és számítógép használata,
- lakásajtó bezárása, villany leoltása, ajtók és ablakok becsukása elmentelkor,
- önálló felkelés (ébredtőóra használata),
- személyes higiénia.

6. Otthonteremtési támogatás

Az önálló otthon megteremtését az otthonteremtési támogatásból igyekszünk megoldani. Az otthonteremtési támogatás alacsony összege indokoltá teszi a megvásárlandó ingatlanok körültekintő kiválasztását, annak érdekében, hogy az alkalmas legyen azoknak az életkörülményeknek a megteremtésére, melyek biztosítják a munkavállaláshoz szükséges feltételeket. Fontos továbbá, hogy a mindennapi élethez szükséges szolgáltatások is elérhetőek legyenek.

Azoknál a fiatal felnőtteknél, ahol nem áll rendelkezésre megfelelő pénzügyi összeg a támogatással együtt sem, ott a tartós lakásbérlet támogatjuk, annak lebonyolításában segít az utógondozó.

V. Jutalmazás, büntetés

Otthonunk értékrendje tiszta és világos, jól érthető a gyermekek számára is elfogadható és megvalósítható. A jutalmazás-büntetés alkalmazása során a legfontosabb alapelv hogy ezeket az eszközöket úgy alkalmazzuk, hogy a gondozott gyermek értékrendje fejlődjön és közben személyisége ne sérüljön.

Fontos alapelv, hogy mind a jutalmazás, mind a büntetés személyre szóló az egyéni sajátosságokat figyelembe vevő és arányos legyen. Elsősorban a sikeres vagy pozitív teljesítményt kell megerősíteni. A fokozatosság elvét mindkét esetben alkalmazni kell. Élünk az elismerés, a dicséret, a jutalom különböző szintű alkalmazásával. A jutalmazásoknak következetesnek kell lennie. Természetesen ugyanez vonatkozik a büntetések alkalmazására is. Az általános a társadalom által elfogadott magatartási szabályokat leszámítva mind a jutalmazás, mind a büntetés esetében a növendék cselekményét önmagához saját személyisége állapotához szükséges igazítani. A jutalmazás lényege a növendékeknek adott bizalom megerősítése.

A büntetés nem lehet öncélú, megszégyenítő, nem sértheti a növendék emberi jogait. Ügyelni kell arra, hogy a büntetések alkalmazásakor kerüljük a halmozódást. Biztosítsunk mindig lehetőséget a gyermeknek arra, hogy érzékelje a büntetés letelte után ismét tiszta lappal rendelkezik. A büntetés hatékonysága függ az időzítéstől, intenzitásától és a nevelő nevelt kapcsolatától. A jó érzelmi kapcsolat elősegíti a büntetés hatékonyságát és egy-egy nem kívánt cselekmény elkerülését enyhébb intézkedéssel is el lehet érni. Fontos hogy a büntetés nem lehet alapvető jogok megvonása. Annak érdekében, hogy a gondozott gyermekek és fiatalok jobban magukénak érezzék a házirend által tartalmazott jutalmazásokat és büntetéseket a házirend elkészítése folyamatába bevonjuk a gyermekközösségeket is.

A büntetés fokozatai lehetnek:

- különböző figyelmeztetések szóban, írásban
- nem kötelező pénzbeli juttatás megvonása
- kedvezményekből kizárás pl. emelt zsebpénz csökkentése
- kimenő időtartalmának megrövidítése
- utógondozottak esetében meghatározott időre kizárás kezdeményezése, az utógondozói ellátás megszüntetésének kezdeményezése
- a nem kötelező egyéb juttatásokból való kizárás

Jutalmazás a növendékek részére az alábbi formában biztosítható:

- szóbeli vagy írásbeli dicséret
- tárgyjutalom
- pénzjutalom
- a zsebpénz összegének emelése
- rendkívüli zsebpénz

- belföldi jutalomüdülés
- az intézmény által nem finanszírozott, de a gyermek által igényelt különböző „külső” foglalkozások térítési díjainak átvállalása

VI. A gyermekvédelmi szakellátás igénybevételének módja

A gyermekotthon a gyámhivatal, és egyéb hatósági szervek (rendőrség, bíróság, ügyészség) beutaló határozata alapján befogadja, és otthont nyújtó ellátást biztosít az ideiglenesen elhelyezett (nevelésbe vett) kiskorúak és utógondozói ellátottak részére.

A befogadásról értesíti:

- a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot (Gyvr)
- a gyámhivatalt
- a gyermekvédelmi gyámot
- gyermekjóléti szolgálatot
- szülőt/hozzátartozót

VII. A gyermekotthon által biztosított ellátásokról szóló tájékoztatás helyi módja

A gyermekotthonban biztosított gondozás-nevelés feltételeiről a törvényes képviselőt (szülőt), illetve a fiatal felnőttet a gondozási hely képviselője írásban tájékoztatja:

- az ellátás tartamáról és feltételeiről
- az intézmény által vezetett reá vonatkozó nyilvántartásokról
- az ellátásra jogosult gyermek, fiatal felnőtt és hozzátartozói közötti kapcsolattartásról, különösen a látogatás, a távozás és visszatérés rendjéről
- az érték- és vagyonmegőrzés módjáról
- az intézmény házirendjéről
- panaszjoga gyakorlásának módjáról
- az intézmény érdekképviselői fórumának működéséről

VIII. A gyermekek és fiatal felnőttek, valamint a gondozást-nevelést végző személyek jogainak védelme

Panaszjog, érdekképviselési fórum működése

A gyermekotthonban elhelyezett gyermekek és fiatal felnőtteknek módjuk van véleményyt nyilvánítani minden velük kapcsolatos dologról. A véleménynyilvánítás egyik fóruma a gyermekönkormányzat által irányított otthongyűlés.

Panaszaikat különböző fórumokon érvényesíthetik. Panasszal fordulhatnak a szolgálatban lévő nevelőhöz, utógondozóhoz, vezetőhöz, illetve az érdekképviselési fórumhoz.

Gyvt. 36. § (1) A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselési és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy érdekképviselési fórumánál.

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén.
- Gyvt. 136/A. § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

Gyvt. 36. § (2) Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselési fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a gyermek, illetve fiatal felnőtt az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselési fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Az érdekképviselési fórumnak kiemelt szerepe van a fiatal felnőttek fegyelmi ügyeinek elbírálásaiban, illetve a befogadó nyilatkozat visszavonására irányuló döntés véleményezésében. Ezekben az esetekben a fórum véleményét indoklással együtt írásba kell rögzíteni.

Az intézményben fogadást tart a gyermekjogi képviselő, amelynek idejéről és helyéről az otthon lakóit központi helyen jól látható módon tájékoztatjuk.

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

Az NM rendelet 4/A.§(1) g) pontban meghatározott személyes gondoskodást nyújtók jogainak védelme érdekében:

A gyermekotthonban dolgozó munkavállalók, közfeladatot ellátó személyek- a jogszabályokban szabályozott különböző hatóságokon és egyéb intézményeken túl- jogaik védelmével kapcsolatosan, az intézményen belül fordulhatnak: közvetlen feletteshez, szakmai vezetőhöz, intézményvezetőhöz és a fenntartó megyei képviselőjéhez. (Szociális Munka Etikai Kódexe, Munka Törvénykönyve, KJT, közalkalmazotti tanács, szakszervezet)

Alapvető feladat, hogy a személyes gondoskodást végző személyek, kollégák a kötelezettségeik mellett a jogaikról is megfelelő tájékoztatásban részesüljenek. Jogaik ismerete nélkül annak védelme is nehezen megvalósítható, tekintettel arra, hogy az ismeret hiányában az esetleges jogsértést fel sem ismernék. Az ismeretszerzés lehetséges formái különösen:

- a) A jogszabályokhoz történő internetes hozzáférés lehetővé tétele
- b) vezetőségi értekezleteken tájékoztatók meghallgatása
- c) vezetőkkal való személyes megbeszélés
- d) a munkavállalót megillető jogokról tájékoztatás az igazgató közreműködésével
- e) jogi referens (jogtanácsos) általi tájékoztatás jogszabályok változásairól

A gyermekotthon biztosítja a Munka Törvénykönyve alapján a munkavállalókat megillető jogok gyakorlását, így különösen a munkavállalók részvételi jogának gyakorlását.

A munka és tűzvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását szerződés alapján vállalkozó közreműködésével biztosítja a munkáltató, amely lehetővé teszi, hogy a munkavállalók a feladatot ellátó szakemberekhez forduljanak.

A 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről 459.§ (1) 12. i), j) pontja alapján közfeladatot ellátó személy többek között a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározott munkakörben foglalkoztatott személy e tevékenysége gyakorlása során.

IX. Minősbiztosítás a gyermekotthonban

Gyermekotthonunkban dolgozó pedagógus és nem pedagógus közösség iskolai végzettsége, ismerete, tudása, megfelel a szakma elvárásainak. A 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendeletnek megfelelően a kollegák továbbképzése tudatosan tervezett. Az egyéni igényeket figyelembe vesszük, de minden évben az intézményben fellelhető aktualitásnak megfelelően csoportos továbbképzéseket is szervezünk, amelyekre az előadókat intézményünkbe hívjuk. A szociális továbbképzési rendszer működtetése mellett, természetesen aktív részese vagyunk pedagógusminősítési rendszernek is. Nevelőink, pedagógus munkakörben foglalkoztatott kollegáink rendszeresen jelentkeznek pedagógusminősítési eljárásra, hogy ez által magasabb szintű besorolásba kerüljenek, és éljenek a pedagógus előmeneteli rendszer előnyeivel. A

gyermekotthon ezeket a törekvéseket támogatja, abban aktívan részt vesz. Munkatervükben szerepel más hasonló intézmény meglátogatása, tapasztalatcsere, illetve belső továbbképzés.

Szükséges a rendszeres és alkalomszerű esetmegbeszélések rendszerét kialakítani, hogy egyfelől a már megtörtént események kiértékelésével, szakszerű feldolgozásával, másfelől az esetek várható következményeire való felkészüléssel növeljék egyéni szakmai tudatosságukat és formálják egységes nevelői stílusukat.

Ugyancsak törekedni kell a szakmai munka és a nevelők lélektani támogatását jelentő szupervízió lehetőségének megteremtése is. A szakmai személyiség erősítése és tudatosodása, az önreflexió fejlődése segíti a személyiség karbantartását és védelmet nyújt a nagy érzelmi megterhelések ellensúlyozására, a kiegész megelőzése érdekében.

X. Dokumentáció

A gyermekek védelmét biztosító feladat és hatáskörben az 1997. évi XXXI. tv. 134-136/B § általi adatkörben a gyermekotthon személyes adatokat kezelhet és továbbíthat, a személyes adatok védelmét biztosítva. Az adatok kezelését a 2011. évi CXII az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló tv. rendelkezései alapján végezzük. Ezt külön is szabályozza a 235/1997. (XII.17.) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról. A dokumentumok zárt szekrényben kerültek elhelyezésre.

A gyermekotthonokban a következő dokumentumok készülnek:

- éves munkaterv (készíti: otthonvezető, nevelők)
- házirend (készíti: ellátottak és az őket gondozók, nevelők, otthonvezető)
- értekezletek témái, feljegyzései (készíti: az otthon dolgozói)
- eseménynapló (készíti: az otthon dolgozói)
- zsebpénz nyilvántartás (készíti: nevelők)
- élelmiszer nyilvántartás – NATURASOFT (készíti: az gyermekotthon kijelölt dolgozója)
- ruha nyilvántartás (készíti: gyermek mentora)
- engedély nélküli távollétek nyilvántartása (készíti: nevelők)
- szökés utáni egyéni beszélgetés dokumentálása (készíti: nevelők)
- gondozási napok nyilvántartása, havi jelentés (készíti: ügyintézők)
- jegyzőkönyvek
- rendkívüli események nyilvántartása (készíti: gyermekvédelmi ügyintézők)
- kapcsolattartási napló (készíti: az otthon dolgozói)

- gyermek iratanyag (személyenként) (készíti: gyermekvédelmi ügyintézők)
- napi jelentés, ellátottak létszáma, dolgozók jelentés (készíti: gyermekvédelmi ügyintéző)
- SZIA /integrált adatkezelő rendszer/ jelentés: szükségletek, korcsoportok, elhelyezés jelentése naponta (készíti: gyermekvédelmi ügyintéző)
- GYVR – adatlapok szerinti nyilvántartás. Gyermekeink védelmében elnevezésű informatikai rendszerben kell elkészíteni a gondozott gyermekekre vonatkozó:
 - a) GH-1 egyéni gondozási-nevelési programot tartalmazó egyéni gondozási-nevelési tervet (készíti: kijelölt nevelők)
 - b) GH-3 Helyzetértékelést (készíti: kijelölt nevelők)
 - c) a gyermek bekerülése és távozása (készíti: gyermekotthon vezető)

A nyilvántartási rendszer szerepe még, a gyermek előzmény iratainak egyhelyen történő koncentrálása (alapellátás dokumentumai, szakértői vélemények, gyámhivatali határozatok, gyermekvédelmi gyámi dokumentumok), ami átfogó képet nyújt a szakemberek, így a gyermekotthoni szakellátók részére is.

XI. A gyermekotthon működését meghatározó jogszabályok jegyzéke

1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról (Kjt.)

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (Szt.)

1996. évi XX. törvény a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyvt.)

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.)

2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról (Ákr.)

2016/679 EP rendelet a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (általános adatvédelmi rendelet) (GDPR)

328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról

257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról

340/2007. (XII. 15.) Korm. rendelet a személyes gondoskodás igénybevételevel kapcsolatos eljárásokban közreműködő szakértőkre, szakértői szervekre vonatkozó részletes szabályokról

369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről (Sznyr.)

415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybe vevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről (Nyr.)

381/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet az Integrált Jogvédelmi Szolgálatról

610/2020. (XII. 18.) Korm. rendelet a Nemzeti Szociálpolitikai Intézettről

235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyes által kezelt személyes adatokról (továbbiakban Ar.)

149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról (továbbiakban Gyer)

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (továbbiakban: NMr.)

9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyes továbbképzéséről és szociális szakvizsgáról

Komárom, 2023. május 15.

Szabó Zoltánné

Szabó Zoltánné
gyermekotthon-vezető

Kocsis György

Kocsis György
intézményvezető

Mellékletek:

- Házi rend
- Szervezeti és működési szabályzat
- Utógondozói ellátás igénybevételére vonatkozó megállapodás-tervezet

Záradék:

A szakmai programot a nevelőtestület megtárgyalta, és elfogadta.

A szakmai program 2023. június 1.-én lép hatályba.

Fenntartói jóváhagyás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 104. § (1) bekezdés d) pontjában előírt fenntartói feladatra tekintettel, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI.13.) Korm. rendelet 4. § (4) bekezdés a) pontjában kapott jogkörömnél fogva **a Komárom, Csillag lakótelep 62/C. szám alatti telephelyen működő Csillagszóró Gyermekotthon szakmai programját jóváhagyom.**

Tatabánya, 2023. június 1.

Süttő Erika
igazgató

